

Font del Ca / Font de Sant Domènec

Santa Maria de Martorelles

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Bosc d'en Guillemí-Vinya d'en Feliu, 08106
Emplaçament
Alçada: Al sud del nucli urbà, prop de la font Sunyera
266m

Coordenades:

Latitud: 41.51168
Longitud: 2.26118
UTM Est (X): 438347
UTM Nord (Y): 4595824

Classificació

Número de fitxa 08256-37
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: L'estructura està coberta de molsa.
Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 08256A00500018
Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dl., 18/01/2016 - 01:00

Descripció

Font formada per un mur bastit en pedra i maons amb la part superior arrodonida, que presenta un senzill broc circular per on s'escola l'aigua. Aquesta cau dins d'una pica de planta rectangular excavada a la roca que li fa de paviment. A banda i banda d'aquesta pica hi ha dos petits murets de pedra adaptats com a bancs per seure. Damunt del broc destaca un plafó rectangular de rajoles ceràmiques acolorides, protegit amb una reixa de ferro. S'hi representa la imatge del sant acompanyat d'un gos, el nom de la font i una llegenda a la part inferior: "TU ENS VAS DONAR LLARGAMENT L'AIGUA DE LA SAVIESA / ANY 1769". Alhora, a la part inferior de la reixa protectora, també s'observa l'any 1769 fet en ferro. Entre el plafó i el brollador, destaca una pedra gravada amb el nom de l'element: "FONT DE SANT DOMENEC I DEL CA / 1769".

Observacions:

S'hi accedeix des del poble pels carrers de la Font del Ca i de la Font Sunyera. Un cop arribats al final del carrer, entrem dins dels límits del Parc de la Serralada Litoral. Creuem la cadena i continuem uns 400 metres fins arribar a la font Sunyera. Allà, a mà esquerra, s'inicia un caminet ascendent que cal seguir fins arribar a una clariana, a l'esquerra de la qual hi ha la font. Dos rètols marquen la situació de la font i adverteixen que cal respectar-la i deixar l'entorn ben net. Alhora, un altre rètol indica que l'aigua no és potable. A pocs metres de la font hi ha una taula de fusta amb bancs integrats per descansar i una cova excavada al talús del terreny. La font es troba situada dins dels límits del Parc de la Serralada Litoral. Hi ha prevista una actuació d'arranjament en els propers temps.

Història

Un dels atributs iconogràfics de Sant Domènec era que sempre anava acompanyat d'un gos. El fet que a la font se la conegui amb el sobrenom de "Ca" prové de la denominació utilitzada per un mallorquí que treballava per la zona. Segons la llegenda, el promotor de la font fou en Lluís Piera i el nom de Sant Domènec fou suggerit pel rector de la parròquia de Santa Maria. Documentalment, la font apareix referenciada en un plànol descriptiu i cartogràfic de Martorelles de l'any 1750, fet pel rector de la parròquia de Santa Maria Josep Antoni Casasayes. Hi ha constància documental que a mitjans del mes de març de l'any 1809, a la font del Ca, hi va haver una gran batalla entre un nombrós grup de catalans i un destacament francès de l'exèrcit napoleònic que venia de la Conreria i anava cap al poble. En total van morir uns 15 homes, majoritàriament de Martorelles però també de Mollet i La Garriga. Pràcticament fins a finals del segle XX, cada 8 d'agost (diada de Sant Domènec) s'hi celebrava un aplec molt freqüentat per la gent de la rodalia. El plafó de rajoles ceràmiques no és l'original, donat que un veí ceramista del poble el va refer ja que es trobava molt malmès (segle XX). També sabem que durant un temps hi havia hagut una aixeta amb robinet, però va desaparèixer.

Bibliografia

CANDELA, A.; SÁNCHEZ, A.; SORIANO, Q. (2011). Les fonts martorellenques. Martorelles: [els autors]; Ajuntament de Martorelles; Ajuntament de Santa Maria de Martorelles, p. 20-21. CANDELA RAMOS, A.; CANO, A. (2012). "Les fonts i l'ús de l'aigua a Martorelles". Revista Notes, 27, p. 92, 93, 98. DOPEC; GMG (2014). "Catàleg de béns protegits". Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Santa Maria de Martorelles (document en fase d'aprovació definitiva). [Inèdit]. PÉREZ I GÓMEZ, Ferran (2003). "La Santa Eulàlia de can Matons". Revista Campsentelles, 6, p. 22. Projecte de restauració de fonts al Parc Natural de la Serralada Litoral. Setembre 2015 [Inèdit]. ROVIRA, A.; GURRI, J. (2000). "Les fonts del Vallès Oriental: de Sant Fost a la Roca". Revista Lauro, 19, p. 23. SINDREU, Jaume (1990). Martorelles

històrica i llegendària. [Martorelles: s.n.], cap. 51. SINDREU, Jaume. Plànol descriptiu i mapa cartogràfic de Martorelles "dibuixat" l'any 1750, pel rector de llavors. [Martorelles: Arxiu Municipal de Martorelles] (Inèdit). SORIANO, Quíxol (2003). Les fonts i el seu entorn. Itineraris per Martorelles i Santa Maria de Martorelles. [Martorelles: inèdit], p. 44-47.

